

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410079 Persgårde

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410079 Persgärde**

Kommun: Karlshamn

Områdets totala areal: 59,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-05-24

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägarförhållanden:

Staten (Naturvårdsverket).

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

9080 - Lövsumpskog

9110 - Näringsfattig bokskog

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Persgärde bidrar till uppfyllandet av miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Det prioriterade bevarandevärdet i Persgårde är de naturskogsartade ek-och bokskogarna. Området innehåller tillsammans med de angränsande Natura 2000-områdena Kvallåkra (SE0410080) och Östra Kvallåkra (SE0410264) en av de största koncentrationerna av skyddsvärda ädellövskogar i länets skogsbygd. Två nyckelbiotoper och fyra naturvärdesobjekt har avgränsats inom området. Två mindre delområden ingår även i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering.

Beskrivning av området

Skogen i Persgårde har uppkommit på mark som fram till första hälften av 1900-talet var betad utmark med gles skog och enbuskar. Sedan länge har området lämnats att utvecklas fritt, utan avverkning av träd i större omfattning och utan påverkan av betande tamboskap. Ek och bok dominerar. I höjdlägen finns inslag av tall medan det i låglänta och fuktigare delar växer klibbal och gran. Större delen av området, i synnerhet de storblockiga delarna, är naturskogsartade med många grova träd och lågor. Området består av två separata delar, en större nordlig som främst består av näringsfattig bokskog, och en sydlig vid Norra Öllesjön, som utgörs av näringsrik ekskog.

Vad kan påverka negativt

Skog

- Skogsbruksåtgärder i anslutning till området som leder till ökad fragmentering av biotoper, vilket försvårar arters spridning och kan ge ändrat mikroklimat.
- Markberedning, täktverksamhet, dikning och andra åtgärder i anslutning till området, som riskerar att förändra hydrologin.
- Inväxande gran i ädellövskogen.

Ängs- och betesmarker

- Minskad eller utebliven slåtter- och/eller beteshävd på maden (Dammkärret) och i hagmarkerna som på sikt leder till igenväxning med buskar, träd och vass och en utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring som indirekt ger näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

Området är avsatt som naturreservat sedan 1996, med en skötselplan från samma år, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge. Skogen i det södra delområdet (8,5 hektar näringsrik ekskog) saknar fullgott skydd enligt reservatsföreskrifterna. En revidering av reservatsbeslutet behöver därför ske.

Behov av åtgärder

- Avverkning av inväxande gran behöver ske.
- Kunskapen om typiska och karaktäristiska arter är bristfällig i delar av området. En inventering är angelägen.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 2,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Persgårde finns två områden som är av naturtypen silikatgräsmarker. Stortimjan har tidigare noterats i den södra betesmarken, men har inte setts under senare år. I övrigt saknas uppgifter om arter.

Bevarandemål

Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 2,2 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av hävd. Förekomsten av träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går i nuläget inte att bedöma. En inventering av typiska och karaktäristiska arter är nödvändig.

6410 - Fuktängar

Areal: 4,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I området finns en långsträckt fuktig slåttermark, det så kallade Dammkärret, som är av naturtypen fuktängar. Kärret hävdades som slätter- och betesmark fram till 1993. Därefter återupptogs slåttern 1996. Området har aldrig varit uppodlat. Kärnväxter som noterats är bland annat de för naturtypen typiska arterna blodrot, sumpmåra, ängsbräsma, knägräs, hirsstarr och stjärnstarr. Bland övriga hävdgynnade arter kan nämnas grönstarr och ängsfryle.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 4,6 hektar. Hydrologin ska vara naturlig. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter. Förekomsten av igenväxningsvegetation ska vara liten. De typiska arterna sumpmåra, ängsbräsma, knägräs, hirsstarr och stjärnstarr ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 0,34 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Lövsumpskog förekommer inom ett mindre område i norra delen av Persgårde. Närmare uppgifter om naturtypens beskaffenhet saknas.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,34 hektar. Naturliga hydrologiska processer i mark och i vattenmiljön ska påverka skogens dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag och det ska finnas liggande död ved och stubbar samt enstaka stående döda eller döende träd.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går i nuläget inte att bedöma. En inventering av typiska och karaktäristiska arter är nödvändig.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 29,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Norra delen av Persgårde består främst av näringsfattig bokskog. Skogen är tvåskiktad. Bok är dominerande trädslag, men det finns även ett betydande inslag av asp och ek. Riktigt grova träd saknas, men enstaka gamla och vidkroniga träd förekommer. Förekomsten av död ved är måttlig. Bland arter som noterats i naturtypen märks kandelabersvamp (rödlistad som nära hotad), västlig hakmossa, långfliksmossa, fällmossa, guldlocksmissa och platt fjädermossa, samt lavarna glansfläck och stiftklotterlav (nära hotad). De tre sistnämnda är typiska arter för naturtypen. Skogen hyser inom en del av området även ett inslag av mer krävande arter som svart trolldruva, lundbräsma och nästrot.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 29,4 hektar. Åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Bok ska vara dominerande trädslag. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat, och det ska finnas ett stort inslag av död ved i olika nedbrytningsstadier. Gran ska inte tillåtas i sådan omfattning att de skadar biologiskt gamla och värdefulla träd i området. De typiska arterna fällmossa, guldlocksmissa och platt fjädermossa ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gott, men inväxande gran bör avverkas och gamla vidkroniga träd friställas.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 8,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Persgärdes södra del, vid Norra Öllesjön, utgörs till största delen av näringsrik medelålders ekskog, med mindre inslag av bok, lönn, lind och avenbok. Vidkroniga träd förekommer, men någon föryngring sker inte. Död ved är sällsynt. I området finns tydliga spår av äldre tiders hävd. Skogen har lundartat fältskikt med arter som blåsippa, tandrot, storrams, vårärt och myskmadra. De tre sistnämnda är typiska arter för naturtypen. Stenknäck har konstaterats häcka i området.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 8,5 hektar. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende och omkullfallna träd samt luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Ek ska vara dominerande trädslag. Det ska finnas gamla träd av ädellöv och föryngring med nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt. De typiska arterna storrams, vårärt och myskmadra ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är ordinärt - gott. Inslaget av död ved behöver öka och luckhuggning för föryngring bör ske. Vidkroniga träd behöver friställas.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 2,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Näringsfattig ekskog finns inom två delområden. Förutom ek finns ett inslag av främst avenbok och bok. Skogen är tvåskiktad och innehåller måttligt med död ved. Gamla eller grova träd saknas nästan helt, men vidkroniga träd förekommer. Marken är blockig och delvis brant. Kärnväxtfloran innehåller bland annat typiska arter som liljekonvalj, ekorrbär, skogsstjärna och ängskovall. Stiftklotterlav (nära hotad), porella, fällmossa och glansfläck har noterats. De tre sistnämnda är typiska arter.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska varas minst 2,6 hektar. Småskaliga naturliga processer, som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Ek ska utgöra ett dominerande inslag. Det ska finnas gamla träd av ek, och förnygring med nya träd som efterträdare. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt. De typiska arterna fällmossa, glansfläck och porella ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gott, men en inventering av typiska och karaktäristiska arter är önskvärd. Inväxande gran behöver röjas bort, och gamla, vidkroniga träd friställas.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Tre delområden inom Persgårde utgörs av skogsbevuxen myr. De har alla ett trädskikt av tall och björk, men med visst inslag av al och gran. Skogen innehåller enstaka gamla träd, och måttligt med död ved i form av bland annat lågor efter en stormfällning. Bohål förekommer. Ett fåtal arter som blåbär, missne och blåmossa har noterats.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 3 hektar. Myrarna ska vara opåverkade av diken med avvattande effekt. Sammansättning av karaktäristiska arter ska vara intakt. Myrarna ska vara fria från igenväxningsvegetation som uppväxande sly och invandrad gran. För naturtypen typiska arter ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är sannolikt gott, men en inventering av karaktäristiska och typiska arter är angelägen.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-10-25).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1996. Beslut om bildande av naturreservatet Persgårde i Karlshamns kommun, med skötselplan.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 1994. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 2291-1994.
- Skogsstyrelsen. 1995. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 107-1995.
- Skogsstyrelsen. 1994. Naturvärde. Ärendebeteckning: N 2255-1994, N 2256-1994, N 2292-1994, N 2293-1994.
- Skogsstyrelsen. 1996. Sumpskog. ObjektID: 030479072, ObjektID: 030479073.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410079 Persgärde

